

ԲԱՐՁՐԱԿԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ, ԱՅՈՒԵՎՏԻՏԱԿԱՆ

д. 84ГР 1896

Տարեկան 10 ֆու. տվիք - 4 դր.:
Վեցամսնաց 6 ֆու. տվիք - 2 դր. 50 կ.:
Ս'կ թիւն կ'առծէ 1 ֆու. - 50 կտպ.:

Digitized by srujanika@gmail.com

Ա Բ Ա Ս Ա Բ Մ Ե Ա Կ Ե Վ

ІІІ. ЗАСОЛУЧНЯ

በዚህ አገልግሎት የሚከተሉትን ስምዎች ተደርጓል

Բ. Զայետիորաց ներդաշնակությունը:

որ այս շատ գործնակի երեխութիւնը՝ բնականական օրինաց եւ ձայնական նաւազման ազդեցութեամբը հետաքեան յառաջ ծիծակ կազմութեամբ մը է, և առան պատճառք մը լին ուրաքա՞ւ ապահով են լըստաց խանցեած գործարնաց յարնար սրբափառ թենէն չէ, ինչպէս իւ կարէ երեազնինք Պէտք է յանձնայից դէպէ նըստանիլ, թէ ուրած ապահով աղցին ի մի մարմին շնամանեած ապահով աղցին

դաշնակութեան նշանները դպրութիւն ունեն: Տարհաւորացներք աշխափութիւն ըստվլ կ'իմանանց այս յատկութիւնն, որով առերք ցուցընք տարրեցն էն. ճայնաւորնենքն արձան բարեւ նշանակութիւն տառող ճայնաւորնենք իմաստեն իմաստ անոն իմաստիւն կը ուղարկան: Օք. կ'օք-ափւն- մ- մ- կ'արտարերսէ՛ ովն նախընթաց արմատին պատճառաւոր: Այս երեւ յըմբ ծնանդ առած է նիմի մասն եւ կ'երպական տարրերուն րազմական թէնքն էն. մի եւ նոյն բառն մեջ երբաս տարրեր ճայնաւորներ արտարերելու գժուարութիւն կը զգացուէր: Եթէ ծագումը գննենք ճայնաւորաց թիրապահութիւնն նշնիկ-գերմանական լեզուաց ճայնաւորի-փոխուութեան (ճայնաւորնեթեան) հետ անի է, թէ եւ արդիւնքը ճշգր առար հակառակն է. ուրաշ-ալլոյանն լեզուաց մեջ վերջարին ճայնաւորը արմատին նշանաւորն հետ կը նշնանայ, իսկ հնարին դերմաներեն մշ արմատն ճայնաւորը վերջարին ճայնաւորն ազգեցութեամբ կ'ազմաւ զանի կամ ըսնեն, կ'արտասրուի: Արաւ-ալլոյա- կան լեզուաց այս երեւութիւն պատճառաւ ինչու այս նշանակութեան կախութ անենաւ, կարենի է որ գիտենու շշուր մշտ ար- մատին վայ, այսինքն նշանակութիւն ունեցող ասքին վայնա, ինչու որ գրամագիր անենաւ մեծացն ամենացն մասին վայ (Հանձարքին առքիւն եւ ինքնիւն եւ առքիւն ի վեցական կամ առքիւն կամ առքիւն եւ առքիւն ի մասնաւորնենքն էն ունենաւ մեջ կանան: Չարտասութեան է ունենաւունքն ու ըշշուն վերջն մասին վայ (Հանձարքին առքիւն եւ ինքնիւն եւ առքիւն ի վեցական կամ առքիւն կամ առքիւն եւ առքիւն ի մասնաւորնենքն էն ունենաւ մեջ կանան: Չարտասութեան է ունենաւունքն ու ըշշուն վերջն մասին վայ (Հանձարքին առքիւն եւ ինքնիւն եւ առքիւն ի վեցական կամ առքիւն կամ առքիւն եւ առքիւն ի մասնաւորնենքն էն ունենաւ մեջ կանան:

Հ յու մենաթիւնը լիուս հաստատութիւն
կ'առնեաւ ուրաց - պայմանագրութեացու լիուսուն
զարդարումնեաւ Օքինակ առողջ հոնքաբերեցէ,

արմատեւք, ունիթից nac-al անկերեցովթ, բայց
սոնիթ նաև առ առ սահմանալ, ամ-իլ "մանիթ",
օօ-օ մանեւլ, լիւ-սլ "իւնիթ",

Բայց որպես հայութիւն կազմութիւնն աստիճաննա մը կը կազմուի, անոր համար ոյլէւայլ ուրար - պատասխան թքաւու մէջ նոյն շափով զարդացած չէ: Այս ներբառաշնորհն երկու սուզ- լութիւնն անեն, ինչ իմայն քմանիս - կոփրդափակը (բարձր եւ ցած), եւ եռքը շղթնական - տառամե- կանն յերեւան կու գայ:

Զայնաւորաց ներքանակութիւն ունենալով հանդերձ ուրալ - արտայեան լեզուները միւս կցող լեզուներին որոշակի չեն կրնար զատուիլ Արարա- բերաւթեան իրարաւունքն ագրաւ երեւեցի մըն է այս, որ ուրիշ լեզուացիւերը մէջ աւ կը համուրաքի: Կցող լեզուներն աւ ըստ թերեւեան անհասարակն զարգացումներ են: Ամսներ գեր բարբարին անհա-

Մեր ըստածը լու համբնալու համար հարկ է որ պարուած այսպէս անցնաւութեան գլխաւոր բաժնին մէջ ներփայացնենք, եւ հետեւեալ ծրագիրը կառնենք.

9. Задачи на выявление и уточнение смысла текста

Տամիկ - թաթարակն լեզուաց մէջ շըրթ-
նակն ձգառմ մքն ալ կայ, բոյց նոյն ուղ-
ղով թէ եամ եւ կա կանասորութեամ միայն եա-
տառաերէն եւ իբրեւեան ասմիկ լեզուաց մէջ, - մէջ,
յերեւան կու դայ, ուր նոյն բանն մէջ միայն ու, և
ու, ու, և - եւ, է - եւ, է - (եւ բացառապը-
հան ու, ու) ճայռանակներ կիսն գտնուիլ, եւ
անոր համբա ամսներէնի լու, վը (տաղ լար, էվ-
րանիկի լըրասորութեան, եակառաերէնի
մէջ լըր, էօ եկրորդական ճեւն ալ սնի).

Տեղինք երևէն մէջ քանի մը վերջադիր մասնիկություն համար յետախալց (retrograde) պահանջներին փայտ պատու ճայնաւորություն է պահանջութիւն կայ. օրինակ, katti-ki պահանջ՝ “գուսակին”, anna-ku “եղբայր”, ձեւինքը՝ Յի, ինչը հոգ է կնքնածնական Ամերիկէ մայսա-լեզուաց տեսակ մը ներշարադակութիւնը. քանի մը մասնիկությունը ալ, ալ, իլ, օք, աս եւայլը՝ իրենց հայւառուն պամանակ ճայնաւորություն իւ պատշաճքինքն, այսպէսով մայսա լզունքն մէջ ուս “բարձրանալ”

արմատէն, ունինք nac-al աներեւսյթը. բայց
ունինք նաև uen-el «քնանալ», cim-il «մռանիլ»
օշօլ «մանել», lub-ul «կիսալ»:

Պայմանաւոր ենթագաղաքական թիվն ուսենալով
հանդերձ ուրալ-արտօնյան լեզվաները միւս կցող
լեզվաներէն որոշակի չեն կիսար զատութիւն։ Առաջ-
երեսական թիվն ուսենած գոտու ենթագաղաք մին է
պար, ու ուրիշ լեզվաներէն ամէլ ալ կը նշանաւի։
Կցող լեզվաներն ու ըստ ինքեան անխառազանն
զարգացումներ են. ուսմանը գեւ բոլորսին անշառ-
ատապահն նկարագրիր թօթօթափած չեն, իսկ ուսմանը
բառն առարկա անունը մահացած են, որ այս
կոչումն առելի ճաւման փախարիւմ է։ Եւ մի բայ,
անշնդհաւա շարքով լշունութիւնը միշտ կը զարգանան
եւ նորանոր ձեւեր կանան։

Գ. Հողովականութեան գարգացումը:

Հաղպատկան լեզուաց քերակիսնական հազմութիւնը մնայ քանի թե նենա մը ենթարկենք : Կառ եւ յառ է հոգովակն լըզուաց սա մը կազմութիւնը այսու ուրիշ բան չեն , եթէ ոչ պարզ կցում ներ, զորոնց իրանակը տաճէերնի բայցանեւին նման դիրութեամբ լըզել : Այսպէս օր. թը. լատին. amaveram բայց եւեր . մինչ պետք ենք լատինի այսական օրինաց միտ ջնել : Հոր յայսնի Քըլայ, որ ամավերամ ձեւը՝ նախնապէս ամա-խե-ա-մ եք . և այս ձեւը բայցանեւի եւ եկան այսի դեսպանափր բարդութիւն մինչ մը է : Այսպէս կամաւում է նաև հատակարգել : Ամա (արմանն է ամ, անինապէս և սամ) բարդութիւն վոյ' լու (հորեւը. bhu) սրբառ կցուի է, որս ու ոկրտսական նշանակութիւնն է՝ բանակիր, եմ՝ և անցուցական չինել, յացնենել . բայց եւուն է եւանդ բայց պայտիքի պետք ձեւուաւ, որ գերմ. bin (արդզ. լու) եւ ու պատերն „by-ti“ բառերուն հետ կը նոյնանայ : Այս ամա-լու ձեւը, կամ վերջնի ճայուսարորդն իրաւուց յայսաւ նկած ամա-ի, ամա-ն, կը ներկայացն ամա բառն իբր աթրոց մը, և կատարեալի ձեւենի արմանն է : Իսկ կատարեալին օրիշ բան չէ, այս եթէ օժանակ նի-ը բայցն եւ բայցանեւնէն յայսաւ նկած բառագութիւն մը . եւ նի-ը կազմուած է գործեաւ նի արմանն իրաւուցը վը . համամատի իրաւուցը վը . համամատի իրաւուցն ամանակ կազմուած (սի. ամա-ն) արմանն, իբր շնչեմ, եմ”, որմէ կազմուած բառագութիւնն է (սի. ամա-ն) ամանակ կազմուած :

լով կ'ըմանակը երկու ձայնաւորներու մէջ եղած
հնաց տին (= 2, ինչպէս գեշեն, lesen) դիւրու
թի փոխակըրք: Այսպէս մաս .os: or-is, or-are փո-
խական os-is, os-are; corpus, genus = corporis,
generis, փոխական corporis, genesis. Դայնեց
գերմաներէն վերլիու լորասանեւ, frieren տառա-
փոխական verlieren, friesen, լուլուս, ինչպէս Վե-
լստ, Trost եւայլին դպրասաներէն յայտնի է:

Յանուարին ակար կատարեալիքն եւ ապահովիքն մէջ արմատը (ու, չէլ ս-ա, լի՛ ծ-ա) տաճկուած է : Կրասուարինին թ, կատարեալը կազմուած է և բայսարմատը (Նու եւրոց, dha), (չ-և-ն-թղ) եւ նոյն արմատը գերանարելիք մէջ ակար Ըստութեան կատարեալը կը կազմէ. որ, salbte (չոլժ- salbo-dala), salbten (չոլժ- salbo-dedum). բայսա- դրսութիւն մնի է, որ կը նշանակէ ածել-ըբի-ես, նոյնպէս Հայերն կատարեալիք շ (?) (հման կը ցեր = կրտսեր, արտահուած = արտասաւը եւ այն) = առ մը կի՞ցնասութիւնը. սիր-ե-ցի Կիրոց-եւ- եղէն եւսպան:

Այսպիսի եւ նման կազմոթիվներ հաստատացին ցոյշ կու տան, որ Ծանելուական լեռուաց շնչըր Նախանկան բաղդատակ ձեռներին յառ կամ է: Թթե բարեւ շատ մի ձեռներ ըլլան, որոց կազմութիւնը գեր նաւար է մեզի համար, եւ կարելի է միշտ ալ նաւար մնայ: Վասն զի վրաց զարդարութիւնն եղանակը միշտ լուսաւոր է մենք: Ասկան մինչեւ Հիսուս մը լուսաւ ած ձեռներն ասպազցուին կու տան, թէ ամեն քերանքանական միջնուորութիւնն անփանապէս անկախութիւնընակաց բառաեր էին ։

արմատոր կը կրիսուեր. գլխաւոր հնադպն լեզուաց
մէջ կատարեալի արմատին իրիսումը ցայց կու ասոյ,
որ առանձինին հնաւերսովականին կատարեալու ամենահին
եւեւ՝ արմատոր իրիսումը կը կազմուեր. Ըստ ոյսա
թիւ է այս. — իւսու, «գիտ-եւու կը եշանակէց ըստ
պարագայից, այսինքն՝ «գիտ-եմ», գիտ-ես, գիտ-
են» եւալիս, քիսնալու անցիսար կամ՝ կատարեալ
ըստ այս ին բացարարութիւն ուն անձնութ, եւ անձնա-
կան գիտնորոշութիւն եղած էր վիճ մա, վիճ մա-
տա, (մա եւ լա հոռ առաջին եւ երիբոր գէմիքի ան-
ձորոշ վիթաւուրութիւններն են) բայց եւալցն այ-
սու զարտ մեւեր միացնան եւ եղան վիճամա (ինչ-
ու կայ առնել բայց կատարեալ ու ու ու եւ եղան ուրդը
եւալյն). միշտու որ վիթաւութիւն հօպավական շշմանին
մէջ՝ գիտուր արմատին վկայ ներդիր մէկ փոփո-
փոթիւնն (թաւուրութ), յառաջ եկած, եւ առաջին
արմատին համար առանձնելով մէկ բոլոր ձևուեցու-
ար պայմէն կապուեցան վիճամա, վիվադա ձեւը,
որին վերջին գրին անհմանքն եղաւ վիվադա, ասիսկ-
վեճ, յն օճա՛, հյու ։ ի՞սո՞յ ։ այ ։ ե ։ ի՞ւր-
։ ի՞ւրեաւ.

Այսպէսով այս վերջինն ձեւերտու մէջ նոր կազմից առար գու — ներքին հողականութիւն (թաւառապար) — յառաջ եկաւ : Այս ներքին թաւառապար, ըստն ըստ համարակարգի կը համարուի, եթ անցիփոխութիւն, նուազում, ձայնառորդ ստանկութիւն կամ ակարգութիւն առաջանալ հողական ներքին թաւառապար:

փոխառածիւնը՝ տեսակ մը նշանակութիւն կ առն. ուստի զի ներքին ձայնի փոխառածիւնը յարութեական առելութիւն իւ բացատրութիւն. Եթէ ուր, ողջն, դաստի բառերն անեւարեակ մէջ պորդ, ողջն չի, գոտեր կ'ըլլան, եւ գոմ, ոտմ կատարեակն մէջ ե-ի, ե-առ կ'ըլլան, կինոյ կածուիլ որ յէքնակին յառաջ կու գոյ ձայնարուին արօտանակը (անուշաղ իւշ ձայնացիլ), եւ կատարեակը՝ ձայնին փոխառածիւնը կամ տիկանացը. Բայց այս ձեւերան լըսառդիտական զարգացմանը դրայ գիւղու ապահովութիւնը, որ այսպիսի կածուածիւն եւ անանակներ՝ լըսառն անանակն անեն իւնինէն չեն, ոյլ յետո երկրորդական ձայնական երեսութուի մը մոտած են լըսառն մէջ. Արդի վիճակին մէջ զերծացնելու իւնինէն իրան նշանակութիւնը կորուստ են (զննետ, ամին, ին, այ, առայլ). Իինութիւնների մը մատիժառաւած են, եւ մնացած է մայս ձայնի փոխառածիւնն, որ այս երեւոյթներէն յառաջ եկած է, եւ կինոյ ձեւերից տարրը

Արտաքինութեան մէջ անհարթն հարթելու անհմանը՝ նմանածայնցնելու (assimiler) առնաւածայն անդասկացական ձգուողը հետպատճեան այնպէս ազդեց քանի մը նշեէրուորական լցուաց վայր որ այս քանին միջնա կամ ինկորպորական ձայնաւարչութեանը՝ գամական միջնաւարչութեան ազդեցութեամբ:

զըմսիան գոյն մ՞ատին, այսպէս գերմ. արմակ է հին
ձեւին տեղ ըրման-ի կ'ըստին առ կելի դիւրութեամբ։
Սույց է թէ այս փոխիքութիւնն յանկարծակի տեղի
չանեցաւ, այս շատ մը միջին աստիճաններէ անցաւ։

Հու միջն հակառակը տեղի ունեցած այն
երեսնեթին՝ զր ուրագ - ալտայի եան լեզուաց վայ
ձայնարարաց - ներքաշնակութիւն անուանը
անանդ. Հու վըլառակութիւն ձայնահասուն առ աւելի
ապդեցիկ եղաւ. եւ որմանի ձայնաւործերն առիվառե-
ցան առոր մարտիրոշն էւ այս յարարակութիւնն,
որուն վարժած էր ականջն, այս իսկ վեցչափուր-
թիւն կորուսուն հօսք առ հաստատուն մասուն.

Այս ձայնաշրջման երեսվթն՝ որ ամենն
առելիք գերմաներկան մլզուին վկայ կը տեսնուի, եւ
յայտնիք է պատմական քերականութեան դրաբան-
համար, իւր նաևն մեկ գեղարքունիքի շահեական
լայպցինեան մլզուին մէջ, որ Ճ. Օ՛Ն արքան ձայ-
նասորն յաջրդ իք տուին ճ, ու Կ'լլայ, պառակ
alge- «սինիլ», քուեկո- «ասինիլ», բայց երբ էն կա-
տարեալու (եզ. քէնք) Կ'լլայ ալց, պետք. Այս
այնչափ նշանաւոր է, որչափ օւրալ- արտայեան իւ-
րաւոց վկայ առջնորդութ յետապայա (մասնիկն
մըսա ազգութ) ներքաշնակութիւնը կը տիրէ:

Զայնասիրի փոփոխման առաջնի քայլը շտար դէպքերու մէջ յառաջ է եկած և տեսակ մը յաւելուածով, ու գլանարարութիւն ունի յօշեաբնիք եւ կեղական լեզուաց վայր կը նշանարու: Կար յանձնա եկիր մէջ շ, չ, չ բարձայններն է (է) եւ է (է) ձայր առարի առջեւ միշտ քամիկան կ'արտաքրութիւն, բայց երեսին յառաջ միշտ փոքրիկ է ձայն մին ալ կը ծնանին, այսի, մազդ շառ ասում ա'յի, մատյէհ կը նշնէն: Այս կերպով յառաջ է եկած երկբարարակ իր ձայրական հարցում: արբանակի մայնաւոր օրին առաջնա պատճառ կ'ըլլոյ:

Եթէ մանր միտ դնենք ամէն ձայնաշըռում՝
վերջադիր մասնկան ազդեցութեամբ՝ արմատ ձայ-

„Երբին թաւալման առաջ նիւթ կը մատա-
պարան ճայնանորց սասակութիւնը, ակարանողը
փոփոխութիւնը) եւ կորուստ, որ այլ եւայլ Հնգեա-
պական շքուաց վայ զանազան կերպով յերեան
քայլ աւանդութերէնի մէջ՝ զանան եւ Վրիթ-
չէնի, կ'անոնաւուի եւ յայն կը հոյանաց որ արմատ
այնանուորին առջեց ուզ կամ երկար և այսոր կը
ուրսիւ. զ արձանա-ճայնանորց (երբեմն եւ օ՛)՝
իրայ դարձեա յի կամ Ար փոխակը, միշեա նաեւ

¹ Հայոցի համար առ պետք է բարեկարգ լինի արդյունք։
L'échelle de gradation des voyelles, en arménien, est invariablement tracée ainsi qu'il suit, en partant du point initial le plus fort, où elles se confondent dans un même son, jusqu'au dernier degré d'affaiblissement où elles se confondent également: $a < \textcircled{c}_1, i > \textcircled{e}^2$. Recherches sur la formation de la langue arménienne, p. Patkanoff etc. etc. Paris, 1871.

² 84-го аյғында мәдени, Bühler, Առաջնորդ Սահմակի-
տերէնի ապրուական ուսման, Վիենна 1883, էջ՝ 3, 5-де аյլ.

Ա.	առաջինան
a	ն
ê	ա՛
o	օ՛

Այսպիսի աշխատարար առանձինութիւն կը նշաբեռք յի, ի վեցաւ և աշխատաէն, չէ՛ւշ (արմատ ճայնաւոր) լեռաւ (առաջին առափեճ) և ենթաւու (երիկորդ առափեճ). Գոյն ացերեւն մէջ ասց արմատնեն ասցաւ (կառապեճաւ, պար. 1. գէճը՝ արմատ ճայնաւորով), ասւց (կը ծակեմ, առաջին առափեճ.) ասւց (ծակեց, երիկորդ առափեճնաւ) և աշերին էն պարմատէն, պարէ.

շշառա արնաւտական վանակ վայր է ի հյուս, բայ յաք-
առափի մէջ՝ ըշ շշառ մասնիկն ավա է ի հյուս, ար-
ամառ ձայնաւոր չի ասաւակաւար. կը լսայ բի հիմ-
մա, աւ-տծ-նմա, նշյան լին (*լեռն-լեռն է էղ*)
ահ. ներկայ եղ. 1 գէմք լեհ-մի (առաջին ասաբժ.
որ բառ կ ասնաւառախի), բայց յոր. 1 զէմք լին-
ին հանա շշառառ մասնիկից, ուստի եւ առանց գու-
յակի Այս պատճառաւ աս ծծի (գէտ, գիտիկ) ահ-
մանակ. կը լսայ հծին-հ-մի, նու տծ, տծ-նմա.
Ենդ հսկաւակն ձայնաւորը. կը տկարանայ
(կը փոխոր) եւ կը կարսա, երբ շշառ կազմիչ
արքան վայր է ի հյուս, ար իւ եւ Աւ տօքն եկող վան-
ակն վայր յանձնաձայնաւոթիւն (assimilation) է աղ-
գէտ, եւ կամ յառաջնորդ բառամայն կանց իւր-

ապէս պարզ ձայնաւոր մը կրնայ սաստիցաթիւ, յոշինքն երկրաբառի փոխութիւ, կ ցուցըն սպանե-

բէնն ալ, ուր, herir "վիրառորել", consolar "սփռիկել բառէն՝ այս խառնկանին մէջ ունինք hiero, hieres, hière, herimos, heris, híeren — consúelo, consúelas, consúela, consolámos, consoláis, consúelan.

Հայ մը արտաքուստ աղդող պատճառ-
ներ ալ կան, սրբն հետաւութեամբ այսուորք
ներեւոյ փփոխութեան մը յառաջ գու գայ.
օր աղ, անդպինեւն և d, lead (լիձ) բառը, փո-
խանակ led-de ըլլազ, ասոր պատճառն է կազմից
սորորն ապդեկութեամբ, արծուսին վերշարադար-
բեան կրիստութեանը: Առողիչեան գեամանական
լեզունեւր կրիստուր բարձուսին յառաջ առաջ
(կարմ) հայուսուր մը կ'ունեանք, փփոխակ lead-def'
lede նշունեաց, և վերշարադարբեան կրոստ-
ունեկ'ուր եղան led: Այսպէս յառաջ եկած է shot'
shootէն, fed' feedէն, եւայն: Ի մասնաւորի արդի
լեզուաց նկատմանը պա ամէն ձեւերն իբր ներբեն
փփոխութեաններ (թաւարաններ) կը նկատիիք,
իթէ ամեն յաւալապայակաց (genésiaque) զար-
գացուն հայուսակէ շաղողուցուներ:

Յառաջ բերուած օրինակներէն՝ (որոնց թիւը կիսամյա լւգւնի մը գարսնել, եթէ տեսն լեզուաց մէջ ահանուած երեսովներն ունեն մէջ համար յաջ աջ երեկը և ունենք յայսնիք թէ թէ հնաւերպաւակն լեզուաց մէջ ահանուած այս ներքին թաւալաման ոյցեալլ ձեւերը, լեզուին դործարուածուու թեան արքինը նշն, իրանց կասուներու ժամանակի դործարակն նշանաւութիւն մը շրջնին. այսն յաջաւացքուն կասունած իր ամբողջ մէջ կը ներկայանան լեզուն մէջ, այս տաեն լեզուի դործարուածուինը այլ լեզուու դասախրաման տարբերակները նշանակուն համար, որպ աշախանակ կը սենակնեան այս ճայնական ձյեւալլ ձեւերը մի եւ նոյն բառն (արիստուն) դաւաւախան տարբերակները կ'ընթան. օր, աղ, մղնէն բարձր գերմ. ճաննե եւ ճաննե, (այժմ ան տվյալական) ճանն եւ ճան բառը) թէ նշյան նշանակութիւնն ունին եւ թէ անխոփիք ժամանակն առ արմատը յայսներու կը դործարաւն: Ասու պատահածն յայսաւ հետո ճայնական այլ լեզուալլ ձեւերը մի եւ նոյն բառն (արիստուն) դաւաւախան տարբերակները կ'ընթան. օր, աղ, մղնէն բարձր գերմ. ճաննե եւ ճան բառը անվանական ճանն եւ ճան բառը թէ նշյան նշանակութիւնն ունին եւ թէ անխոփիք ժամանակն առ արմատը յայսներու կը դործարաւն: Ասու պատահածն յայսաւ հետո ճայնական անկայս, իսկ երկուողը երը շազկապու նշյան ինկ հիմոյ այս կերպով կը սահմանաւի բառաւ թիւն անկայս իր առաջարկութիւն յառաջ եւ եկան առաւել ներքն իր այլ լեզուալլ նշանակութիւնները. օր, հայերէն վ, 1) իր պատահաւակն շազկապ, եւ 2) իր վարիանակն շազկապ: Այս սափառինք, որ բարձրունիւնը որ հնաւերպաւակն լեզուաց բառերու հալվականաւթիւնն ի սկզբան անդ ձեւաւուուած հայուսնած ամբողջ մէջ չեր, այլ մընթաց ժամանակաց հետացեսէ յերեւան եկան եւ կազմակեցաւ որ բարձրունիւնը անսահմանաւ տեսահետառ հյույսական եւ կազմակեցաւ կը լուսական լեզուաց մէջ տեսակարար տարբերակներն մը տեսն իր կրթութիւնէ:

(藏文題名)

J. S. Ury

90860406 ՈՒԽԱՐԱՋԵԱՐԱՐԻԹԻՒՆ
ՄՈՒՋՅԱ ԲՈՐԲՈՐԻՆ

В дні січня:

և ձայնաւորին վերայ երկու առթիւ
պիտի խօսինք, պայմեն։ 1. Երբ և ձայնաւորին
է-ի կը փոխուի, եւ 2. Երբ և անփոխուի կը մայ։
1. Ե ձայնաւորին է-ի կը փոխուի։

1. Ե ձայնադրե ի - ի կը փոխանի:

Մարտաշի բարբառին մէջ է կը փոխաբեք. եթէ եւ այս փոփոխութիւնն այնչափ յաճախ է եւ բացառութիւնն այնչափ քիչ, որ կրնակն հետեւեալ կանոնը տալ:

Կանոն. Մարտաշի բարբառին մ

մղուաց նկատելի պահ առ ամէք ճեւեթ իր սեղբն փոխաւութիւններ (Թաւալումներ) կը նկատենք, և թէ ասոնց յառաջադայտական (ներանգական) զարդարութեան մէջ հակառակ չափացուցունքներ։

Յառաջ քերուած օրինակներէն (որոնց թիւը

Ա. Գիտություններ: Միավակն բասերու մեջ
Ե-Ն Հ-Ի կը փոխուի. զոր օր, մինչ, իս, վից
րիբ կամ պիր, չն եւն:

Բ. Դեմքություններ: Ժամանակաշրջաններու մեջ

կցողական լեզուաց մէջ ասոսկարաք տարբերա-
թիւն մը չենք կոնար դնել։
(Հայոսագիրք) Հ. Պ. ՄՀՆ.

1. Հայ Կեղծցիկ կ'ըստ Delbrück իւր Ալավերդի թիւն մէկն եւ յանկարծակի չկազմուեցաւ : այլ հետզեւ առքացաց ու 1